

MAĎARSKÁ KOMUNISTICKÁ EMIGRÁCIA A JEJ PÔSOBENIE V ROKOCH 1919 – 1921

JURAJ BENKO

BENKO, Juraj. The Hungarian communist exiles and their activities, 1919-1921. Historický časopis, 2015, 63, 4, pp. 605-628, Bratislava.

The study is concerned with the activities of the Hungarian communist exiles in the period immediately following the fall of the Hungarian Soviet Republic in summer 1919. The term Hungarian communist exiles designates the specific ethno-political group composed of representatives and adherents of the fallen regime, who left Hungary after their military defeat and engaged in organizing the communist movement in other countries. They became important figures in building up the communist movement in Central Europe, especially in the former territories of the Kingdom of Hungary.

Study of the broad theme is limited to the transmission of the communist ideology, organizing of the communist movement and the movement and activity of members of the Hungarian communist exile group in the Central European region, Czechoslovakia and especially Slovakia in the years of the so-called revolutionary wave, namely 1919 – 1921.

Hungarian communist exiles. Communist movement. Third Communist Internationale. Communist Party of Hungary. Marxist left. Slovakia. Transfer of ideologies. Frontiers.

Úvod

Prvý deň augusta 1919 bol posledným dňom existencie Maďarskej republiky rád (21. marec – 1. august 1919, ďalej MRR). Politickí predstavitelia zanikajúceho socialistického režimu zvolali na tento deň plenárne zasadnutie budapeštianskej Rady vojenských a robotníckych zástupcov. Búrlivo privítaný Béla Kun predniesol rozlúčkovú reč. Neskrýval rozčarovanie z neúspechu politického experimentu, na ktorom sa zásadnou mierou podieľal. Skonštatoval, že diktatúra proletariátu v Maďarsku prehrala ekonomicky, politicky aj vojensky. Podstatný podiel na porážke socialistického režimu v Maďarsku pripísal na vrub robotníckej triedy a jej nechoty brániť revolúciu. Z tohto dôvodu nevidel zmysel v tom, aby vodcovia tzv. maďarskej Komúny sami a bez podpory más stáli proti prichádzajúcim vojskám barikády. Uzavrel, že proletariát nezradil svojich vodcov, ale seba, a „*potrebuje najnehumánnejšiu a najkrutejšiu diktatúru buržoázie, aby sa stal revolučným*“.¹

Po skončení zasadnutia začali Kun a časť predstaviteľov MRR urýchlene organizovať svoj odchod do Viedne a vyjednávať s rakúskou vládou o udelení politického azylu. Ešte v ten deň – v neskorých večerných hodinách – boli z Budapešti vypravené dva

---

1 MOMMEN, André. *Jenő Varga and the economic policy of the Hungarian Soviet Republic*. Occasional papers. Maarsen : CEPS, 2009, s. 46. ISBN 9789079885046.